

ЇЛДИЗ ПРОТИ ТУРЕЧЧИНИ РІШЕННЯ

ДРУГА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ЇЛДИЗ ПРОТИ ТУРЕЧЧИНИ»
(YILDIZ v. TURKEY)**

(Заява № 47124/10)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

27 квітня 2021 року

Рішення є остаточним, проте воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Їлдиз проти Туреччини»

Європейський суд з прав людини (друга секція), на засіданні комітету, до складу якого ввійшли:

Алеш Пейхал (Ales Pejchal), *голова*

Егідіюс Куріс (Egidijus Kūris),

Карло Ранзоні (Carlo Ranzoni), *судді,*

та Хасан Бакірчі (Hasan Bakırcı), *заступник секретаря секції,*

беручи до уваги:

заяву (№ 47124/10) проти Республіки Туреччина, подану до Суду на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенція) громадянином Туреччини, паном Муаммером Їлдизом (Muammer Yıldız) (далі – заявник), 21 червня 2010 року,

рішення про повідомлення уряду Туреччини (далі – Уряд) про скаргу щодо справедливості цивільного провадження та про визнання неприйнятною решти заяви,

зауваження сторін,

після обговорення за зачиненими дверима 30 березня 2021 року,

виносить таке рішення, що було ухвалено в той же день:

ВСТУП

1. Справа стосується стверджувано суперечливих рішень, ухвалених адміністративними судами щодо ідентичних справ, та скарги заявника про те, що національні суди не надали належного обґрунтування своїм рішенням.

2. Уряд висловив заперечення проти розгляду заяви комітетом. Розглянувши заперечення Уряду, Суд відхиляє його.

ФАКТИ

3. Заявник, який народився у 1973 році, проживає у м. Конья. Його інтереси представляв пан Уміт Олгун (Ümit Olgun), юрист, який практикує у м. Конья.

4. Уряд представляв його Уповноважений.

5. Факти справи, подані сторонами, можуть бути зведені так.

6. Заявник був працевлаштований як тимчасовий працівник у пекарні кафедри харчової інженерії Факультету сільського господарства Університету Селчук (далі – Університет), державній установі.

7. 10 серпня 2007 року заявник звернувся до Університету з проханням про працевлаштування за постійним трудовим договором на основі Закону № 5620.

ІЛДИЗ ПРОТИ ТУРЕЧЧИНИ РІШЕННЯ

8. 5 листопада 2007 року Університет відхилив прохання заявника.

9. Заявник подав позов до адміністративного суду м. Конья, вимагаючи скасувати рішення від 5 листопада 2007 року. Він заявив, що протягом чотирьох років він працював за тимчасовим контрактом з Університетом, що працював над типом робіт, які покладалися на постійних працівників, і що його також час від часу направляли на роботу до цехів та ферм.

10. 31 жовтня 2008 року 2^{-га} палата адміністративного суду м. Конья відхилила позов заявника. Суд постановив, що вид доручень заявника та місце його роботи не відповідали критеріям, передбаченим Законом № 5620, і тому було визнано, що він не відповідає умовам для укладення постійного трудового договору.

11. У той самий час двоє колег заявника, які, як стверджується, потрапляли в подібні ситуації та займали такі самі посади, також звернулись до адміністративного суду м. Конья після відмови Університету укласти з ними договір про роботу на постійній основі. 25 вересня 2008 року 1^{-ша} палата адміністративного суду м. Конья прийняла їхні звернення та скасувала відповідне рішення Університету щодо Y.Ö and E.K.

12. Заявник подав апеляцію, повторюючи свої попередні аргументи, а також посилався на два окремі рішення 1^{-ї} палати адміністративного суду м. Конья, у яких цей суд прийняв до розгляду, як стверджувалось, аналогічні справи Y.Ö. та E.K.

13. 15 травня 2009 12^{-ий} підрозділ Вищого адміністративного суду підтримала судові рішення від 31 жовтня 2008 року, винесене адміністративним судом м. Конья, зазначивши лише, що висновки суду першої інстанції відповідають закону.

14. Невстановленої дати заявник звернувся з проханням про внесення змін до рішення від 15 травня 2009 р. У своєму клопотанні він прямо посилався на рішення 12^{-го} відділу Вищого адміністративного суду, який раніше підтримав справи Y.Ö. та E.K. на стадії апеляції, 15 травня 2009 року та 22 травня 2009 року відповідно. У зв'язку з цим він стверджував, що 12^{-ий} відділ ухвалив суперечливі рішення в ідентичних справах, та просив суд змінити своє попереднє рішення.

15. 22 грудня 2009 року 12^{-ий} відділ Вищого адміністративного суду відхилив звернення про внесення змін у судові рішення, постановивши, що жодна з поданих заявником причин, не входила до вичерпного переліку допустимих підстав для внесення змін. Тому рішення 2^{-ої} палати адміністративного суду м. Конья від 31 жовтня 2008 року стало остаточним.

16. Згодом, 16 вересня 2015 року заявник подав до Університету нове звернення про призначення на постійну посаду. Його звернення було відхилено. Заявник ще раз звернувся до адміністративного суду

ІЛДИЗ ПРОТИ ТУРЕЧЧИНИ РІШЕННЯ

м. Конья з проханням про скасування цього рішення. 8 березня 2016 року суд скасував рішення Університету і постановив, що необхідно запропонувати заявнику працевлаштування на постійній основі з урахуванням виду робіт, які він виконував останні одинадцять років. Відповідно, 2 травня 2016 року Університет Селчук уклав із заявником договір про працевлаштування на постійній основі.

ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

17. До матеріалів справи було додано копії документів, які стосуються справ Ү.Ö. та Е.К. Схоже, що Ү.Ö. та Е.К. мали укладені тимчасові договори з Університетом Селчук м. Конья, де вони працювали на виробництві молочних та хлібобулочних виробів на пілотних виробничих потужностях Університету. Їхні звернення про укладення трудових договорів на постійній основі були відхилені Університетом, після чого вони подали окремі позови до адміністративного суду м. Конья та оскаржили відповідні рішення. 25 вересня 2008 року окремими рішеннями 1^{-ша} палата адміністративного суду м. Конья прийняла до розгляду їхні позови, вважаючи, що їхнє робоче місце та тип призначення відповідають вимогам, передбаченим Законом № 5620, і дійшла висновку, що їх кваліфікують як робітників, працевлаштованих в державний сектор за безстроковими договорами. 15 травня 2009 року 12^{-ий} відділ Вищого адміністративного суду підтримав обидва ці рішення. 25 грудня 2009 року той самий відділ відхилив подані адміністрацією звернення про внесення змін до рішення.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

18. Заявник скаржився на те, що національні суди ухвалювали суперечливі рішення в ідентичних справах та не надавали достатніх аргументів у своїх рішеннях.

19. Уряд заперечив проти цих аргументів.

20. Суд вважає, що цю скаргу потрібно розглядати за пунктом 1 статті 6 Конвенції, який у відповідних частинах передбачає таке:

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ... який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення».

А. Прийнятність

21. Уряд стверджував, що заявник втратив статус потерпілого та зловживав правом на індивідуальну заяву, оскільки він приховував нові зміни щодо провадження у Суді. У зв'язку з цим Уряд стверджував, що у 2016 році заявник подав до адміністративного суду м. Конья заяву про відкриття нового провадження, де він оскаржив інше рішення Університету Селчук м. Конья про відхилення його звернення про укладення безстрокового договору. 8 березня 2016 року перша палата адміністративного суду м. Конья прийняла до розгляду справу заявника і в результаті цього з 2 травня 2016 року заявник працює за безстроковим трудовим договором з Університетом.

22. Заявник оскаржив заперечення Уряду. Він визнав, що зараз працює за безстроковим договором з Університетом, але стверджував, що він зберіг статус потерпілого, оскільки його справу було відхилено через несправедливий розгляд справи, і відповідно від 2008 до 2016 року його було позбавлено можливості мати вищу заробітну плату.

23. Суд ще раз наголошує, що сприятливе для заявника рішення чи захід в принципі не є достатнім для позбавлення його статусу «потерпілого» у розумінні статті 34 Конвенції, за умови, що національні органи влади не визнали цього явно чи по суті, а потім надали компенсацію за порушення Конвенції (див. рішення у справі «О'Кіф проти Ірландії» (*O'Keefe v. Ireland*) [ВП], № 35810/09, п. 115, ЄСПЛ 2014 (витяги)). Хоча у цій справі національні суди пізніше прийняли звернення заявника про укладення безстрокового трудового договору, жоден із цих судів не визнав жодних порушень в попередніх провадженнях, які стали основою для подання цієї заяви. Відповідно, заявнику не було надано компенсації цього. Тому Суд дійшов висновку, що заявник все ще може стверджувати, що є «потерпілим» у розумінні статті 34 Конвенції.

24. Суд також зазначає, що заяву може бути відхилено через зловживання правом на індивідуальну заяву, якщо, крім інших причин, вона свідомо базувалася на неправдивих фактах (див. рішення у справі «Сентро Європа 7 С.Р.Л. та Ді Стефано проти Італії» (*Centro Europa 7 S.R.L. and di Stefano v. Italy*) [ВП], № 38433/09, п. 221, ЄСПЛ 2012). Те саме стосується випадків, коли під час здійснення провадження у Суді відбулися важливі нові події, і коли, попри те, що це прямо вимагається пунктом 7 правила 47 (колишній пункт 6 правила 47) Регламенту Суду, заявник не повідомив Суду про ці обставини, тим самим перешкоджаючи йому ухвалювати рішення в справі з повним знанням фактів (див. рішення у справі «Сентро Європа 7 С.Р.Л. та Ді Стефано» (*Centro Europa 7 S.R.L. and di Stefano*), згадане вище).

25. Щодо цієї справи Суд зазначає, що скарга заявника, яку було передано Уряду, стосувалася справедливості провадження, яке було

остаточно завершено 22 грудня 2009 року. Хоча новий цикл проваджень, на який посилався Уряд, стосувався того самого питання, він не мав жодного значення щодо справедливості провадження, яке здійснюється стосовно відповідної заяви. За таких обставин не можна дійти висновку, що заявник не проінформував Суд про основні факти для розгляду справи, не надавши інформації щодо призначення його на посаду постійного працівника Університету. Відповідно, немає підстав для висновку про те, що заявник зловживав своїм правом на індивідуальну заяву в цій справі.

26. Таким чином, заперечення Уряду можуть бути відхилені.

27. Суд відзначає, що скарга не є явно необґрунтованою відповідно до змісту підпункту а пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі він зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому Суд визнає її прийнятною.

В. Щодо суті

28. Уряд просив Суд відхилити відповідну заяву як явно необґрунтовану. Він стверджував, що справа заявника відрізнялася від справ його колег, і тому Вищому адміністративному суду було достатньо просто прийняти рішення та аргументацію суду першої інстанції, відхиливши справу заявника.

29. Для початку Суд наголошує, що суперечливі рішення у подібних справах, які розглядаються в тому самому суді, який, окрім того, є судом останньої інстанції щодо цього питання, можуть, при відсутності механізму для забезпечення узгодженості, порушити принцип справедливого судового розгляду і тим самим підірвати довіру громадськості до судової влади, а така довіра є однією з основних складових держави, що ґрунтується на верховенстві права (див., зокрема, рішення у справах «Балажоскі проти Колишньої Югославської Республіки Македонія» (*Balažoski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*), № 45117/08, п. 30, від 25 квітня 2013 р. та «Емель Бойраз проти Туреччини» (*Emel Boyraz v. Turkey*), № 61960/08, п. 72, від 2 грудня 2014 р.). Критерії, якими керується Суд щодо оцінювання умов, за яких суперечливі рішення порушують вимогу справедливого судового розгляду, передбачену пунктом 1 статті 6 Конвенції, полягають у визначенні того, чи існують глибинні та довготривалі розбіжності у практиці національних судів, чи національне законодавство передбачає механізм подолання цих невідповідностей, чи застосовують цей механізм, і, якщо це доречно, які результати (див. рішення у справах «Йордан Йорданов та інші проти Болгарії» (*Jordan Jordanov and Others v. Bulgaria*), № 23530/02, пункти 49-50, від 2 липня 2009 р. та «Неждет Шахін і Періхан Шахін

проти Туреччини» (*Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey*) [ВП], № 13279/05, п. 53, від 20 жовтня 2011 р.).

30. У цій справі Суд зазначає, що під час здійснення провадження на національному рівні заявник посилався на два рішення, ухвалені 12^{-им} відділом Вищого адміністративного суду на користь його колег Ү.Ö. та Е. К., яким також університет відмовив в укладенні безстрокових трудових договорів. Хоча це правда, що 12^{-ий} відділ Вищого адміністративного суду дійшов різних висновків у подібних справах, не можна стверджувати, що в судовій практиці існували «глибинні та довготривалі розбіжності». За цих обставин та враховуючи, що порівняння різних рішень національних судів не є функцією Суду, навіть якщо вони винесені щодо подібних проваджень, Суд вважає, що ці різні рішення, ухвалені 12^{-им} відділом Вищого адміністративного суду, самі собою не становлять порушення статті 6 Конвенції (див. рішення у справі «Емель Бойраз» (*Emel Boyraz*, згадане вище, п. 73 та «Угурлу та інші проти Туреччини» (*Uğurlu and others v. Turkey*) [Комітет], № 26437/08, 14954/09, 53137/09, 60300/10, п. 20, від 14 листопада 2017 р.).

31. Однак Суд повторює, що відповідно до його усталеної судової практики, яка відображає принцип належного здійснення правосуддя, у рішеннях судів та трибуналів необхідно адекватно вказувати причини, на яких вони ґрунтуються (див. рішення у справі «Гарсія Руїс проти Іспанії» (*García Ruiz v. Spain*) [ВП], № 30544/96, п. 26, ЄСПЛ 1999-I та цитовані там справи). Хоча пункт 1 статті 6 Конвенції зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, його не можна трактувати як необхідність давати детальну відповідь на кожен аргумент. Ступінь застосування цього обов'язку обґрунтовувати рішення можна змінювати залежно від характеру рішення та потрібно визначати з урахуванням обставин конкретної справи (див. рішення у справах «Руїс Торіха проти Іспанії» (*Ruiz Torija v. Spain*), від 9 грудня 1994 р., п. 29, Серія А. 303-А, «Хіро Балані проти Іспанії» (*Hiro Balani v. Spain*), 9 грудня 1994 р., п. 27, Серія А, № 303-В та *García Ruiz*), згадане вище, п. 26). Тому, відхиляючи апеляцію, апеляційний суд може, в принципі, просто схвалити обґрунтування рішення суду нижчої інстанції (див. рішення у справах «Хелле проти Фінляндії» (*Helle v. Finland*), від 19 грудня 1997 р., пункти 59-60, Звіти про судові рішення та ухвали 1997-VIII, «Гірвісаарі проти Фінляндії» (*Hirvisaari v. Finland*), № 49684/99, п. 30, від 27 вересня 2001 р., «Степанян проти Вірменії» (*Stepanyan v. Armenia*), № 45081/04, п. 35, від 27 жовтня 2009 р. та «Емель Бойраз» (*Emel Boyraz*), згадане вище, п. 74).

32. Суд зазначає, що як під час апеляційного провадження, так і в своїй заяві про зміну рішення, заявник звернув увагу 12^{-го} відділу Вищого адміністративного суду на справи, порушені його колегами,

ІЛДИЗ ПРОТИ ТУРЕЧЧИНИ РІШЕННЯ

Ү.Ö. та Е.К. 12-ий відділ Вищого адміністративного суду, однак, не відповів на аргументи заявника чи рішення щодо справ Ү.Ö. та Е.К. та не пояснив, чому вони відрізнялись від справи заявника. Він просто схвалив рішення 2-ої палати Адміністративного суду м. Конья. Хоча така методика обґрунтувань апеляційного суду в принципі може бути прийнятною в певних ситуаціях, за обставин цієї справи вона не задовольнила вимог справедливого судового розгляду. У зв'язку з цим Суд вважає, що позов заявника мав суттєву схожість із позовами його колег, Ү.Ö. та Е.К. Тому його заява у цьому контексті потребувала належної реакції. Тому Суд дійшов висновку, що 12-ий відділ Вищого адміністративного суду не виконав свого обов'язку надати належне обґрунтування своїх рішень.

33. Суд також зазначає, що він вже розглядав ідентичну юридичну проблему в подібній справі, в якій дійшов висновку про наявність порушення пункту 1 статті 6 Конвенції, оскільки національні суди не виконали свого обов'язку надати відповідь на подання заявника (див. рішення у справі «Емель Бойраз» (*Emel Boyraz*), згадане вище, п. 75). Суд не бачить причин дійти іншого висновку у цій справі.

34. Таким чином, тут було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

35. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або Протоколів до неї, і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

36. Заявник вимагав 150 000 євро (EUR) відшкодування матеріальної шкоди, 100 000 євро (EUR) відшкодування моральної шкоди та 30 000 євро (EUR) компенсації судових витрат та видатків.

37. Уряд оскаржив ці вимоги.

38. Беручи до уваги характер виявленого порушення, Суд зазначає, що він не може припускати, яким був би результат розгляду справи, сумісної із пунктом 1 статті 6 Конвенції. Відповідно, він вважає, що в цьому випадку рішення не може бути винесено на користь заявника. Щодо вимоги про відшкодування моральної шкоди, ухвалюючи рішення на справедливій основі, Суд присуджує заявникові 4000 євро за цим пунктом.

39. Що стосується витрат та видатків, Суд повторює, що відповідно до пункту 2 правила 60 Регламенту Суду, будь-які вимоги про справедливу сатисфакцію повинні бути деталізовані та подані разом із відповідними підтверджувальними документами. У цій справі заявник не подав жодного документу для підтвердження своїх вимог щодо судових витрат та видатків. Зважаючи на невиконання заявником

ІЛДИЗ ПРОТИ ТУРЕЧЧИНИ РІШЕННЯ

зазначеної вище вимоги, Суд не присуджує компенсації судових витрат..

40. Суд вважає за належне призначити ставку відсотків у разі несвоєчасної виплати на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

НА ЦИХ ПІДСТАВАХ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву прийнятною,
2. *Постановляє*, що було порушення положень статті 6 Конвенції.
3. *Постановляє*,
 - (а) що держава-відповідач повинна виплатити заявнику упродовж трьох місяців 4000 євро (EUR) (чотири тисячі євро) на відшкодування моральної шкоди, яка повинна бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом, що застосовується на день здійснення платежу, та додатково суму будь-якого податку, який може нараховуватись,
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти,
4. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено в письмовій формі 27 квітня 2021 року відповідно до пунктів 2 та 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Хасан Бакірчі (Hasan Bakırcı)
Заступник секретаря

Алеш Пейхал (Ales Pejchal)
Голова